

Michael Svennevig

UDE PÅ KANTEN

Portrætsamtaler om at turde

Kaos er den menneskelige version af liv

Uddrag fra samtalen med

Tor Eystein Øverås

TEØ: Et forfatterskab opstår ikke i et tomrum, ikke ud af et vakuum, men ud af en sammenhæng. Et værk er forankret i historien og præget af tiden og stedet. Man kan ikke undslippe tid og sted. Det er umuligt. Det er på en given tid og et givent sted at kunstneren skaber sit værk. At vide det giver forståelsesnøgler, der gør at jeg bedre forstår det jeg læser. Men nu tænker jeg ... at stemmerne er vigtigere end stederne. Det med stederne er en læreproces, baggrund, fundamental indsigt, og så går man videre.

MS: Er du blevet modigere og har fundet ud af, at det ikke er så farligt at møde andre mennesker, eller er det fordi du nu gerne vil overraskes?

TEØ: Jeg tror ikke at man skal lægge for meget vægt på det geografiske. Det var en fase, det var det i hvert fald for mig, hvor jeg undersøgte sammenhængen mellem litteraturen og stedet,

litteraturen og historien, men når den undersøgelse er ovre er det jo litteraturen som står tilbage, bøgerne, stemmerne...

MS: Du skriver et sted i en af dine bøger, at du hellere vil have en god film eller en god bog, fordi der kan du insistere på at kvaliteten skal være den bedste. Det er sværere i en samtale med andre.

TEØ: Livet fortættes i et kunstværk, et kunstværk er fortættet liv, og derfor virker gode kunstværk så intense. Denne intensitet kan livet selvfølgelig slet ikke konkurrere med. Det er vanskeligere at have gode samtaler end at have gode læse- eller filmoplevelser. Når det er sagt: Hvis du er så heldig at have en god samtale, hvor det lykkes at indlede en givende samtale som begge lærer noget af, en samtale som får sit eget liv og fører én til nye steder og afgiver indsigter som du aldrig har haft før, er det jo noget af det mest intense som livet kan give. For mig gælder det næsten altid samtaler på tomandshånd. Eller ikke bare næsten altid. Altid!

MS: Hænger det sammen med din opvækst på landet i en lille afsidesliggende bygd?

TEØ: Slet ikke. Jeg voksede ikke op i en afsidesliggende bygd. Jeg voksede op i Bodø, en mellemstor norsk by. Derimod hænger det nok sammen med min opvækst. Jeg var et observerende barn som ikke deltog særlig meget. Jeg så på. Helt tryk var jeg kun på tomandshånd. I større forsamlinger med tre eller flere til stede var jeg aldrig tryk.

MS: Hvorfor ikke?

TEØ: Jeg har været bange for at tage ordet i større forsamlinger, ikke ønsket at blive set, ikke ønsket at være i centrum for opmærksomheden. I dag giver det sig udslag i at jeg ikke bryder mig om at fejre min egen fødselsdag, og ikke har bogreceptioner når jeg udgiver nye bøger. Jeg bryder mig ikke om at tage plads og være i centrum på den måde. Da jeg var ung var jeg bange for at andre skulle le af det jeg sagde, bange for at andre skulle synes at det var dumt det jeg sagde. Jeg syntes ikke at jeg havde en stemme der bar, stemmen svigtede mig, når jeg skulle sige noget. Jeg var sky, genert, nervøs, og sagde næsten ikke noget frivilligt i klassen gennem alle skoleår.

MS: Er det derfor du er flyttet så langt væk hjemmefra, helt til Berlin?

TEØ: Nej. I dag tilbringer jeg mere tid i min hjemby Bodø, end jeg tænkte at jeg ville, da jeg voksede op der, og jeg er faktisk tiere "hjemme" end mange af mine fraflyttede barndomsvenner. Mens jeg voksede op, tænkte jeg bare på at komme væk derfra. Jeg havde aldrig troet at jeg skulle vende tilbage så tit som jeg har gjort det. Hver sommer bor jeg et par måneder i mit lille hus på kysten syd for Bodø.

Men jeg er virkelig glad for mit nye liv i Berlin. Jeg bruger byen. Hver dag tager jeg ud. På café eller på en udstilling, teater, biograf, koncert, eller allerhelst: bare cykler rundt og ser.